

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonės dėl Komisijos komunikato „Interneto politika ir valdymas. Europos vaidmuo formuojant būsimą interneto valdymą“ santrauka

(Visą šios nuomonės tekstą anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis galima rasti EDAPP interneto svetainėje www.edps.europa.eu)

(2014/C 246/04)

I. ĮVADAS

I.1. Konsultacijos su EDAPP

1. 2014 m. vasario 12 d. Europos Komisija paskelbė komunikatą dėl interneto politikos ir valdymo (toliau – komunikatas) ⁽¹⁾. Komunikatas buvo priimtas reaguojant į atskleistą informaciją apie JAV Nacionalinės saugumo tarnybos internete (arba per internetą) įgyvendintą didelio masto stebėjimo schemą, kuri pakenkė pasitikėjimui internetu ir dabartiniu jo valdymo modeliu, ir todėl reikia nedelsiant imtis reformos.
2. Apgailestaujame, kad prieš paskelbiant komunikatą su mumis nebuvo konsultuojamasi. Vis dėlto, atsižvelgdami į glaudų interneto valdymo ir teisių į privatumą ir duomenų apsaugą ryšį, nusprendėme pagal Reglamentą (EB) Nr. 45/2001 41 straipsnio 2 dalį priimti šią nuomonę savo iniciatyva.

I.2. Komunikato turinys

3. Komunikate siūlomi bendros europinės interneto valdymo vizijos metmenys. Juo, be kita ko, visų pirma siekiama:
 - ginti ir palaikyti pagrindines teises ir demokratines vertybes, taip pat daugiasubjektes valdymo struktūras, pagrįstas aiškiomis taisyklėmis ir pagarba šioms teisėms ir vertybėms,
 - skatinti kurti bendrą ir nesuskaidytą tinklą, kuriam būtų taikomos tos pačios normos ir įstatymai, kurie taikomi kitose mūsų gyvenimo srityse, kuriose pavieniai asmenys gali naudotis savo teisėmis ir teisinėmis teisių gynimo priemonėmis, kai jų teisės yra pažeidžiamos ⁽²⁾.
4. Siekiant šių tikslų, komunikate daugiausia dėmesio skiriama pagrindinėms politikos sritims, susijusioms su sudėtinga interneto valdymo aplinka, t. y. interneto valdymo principų plėtojimu, bendradarbiavimo metmenimis ir pagrindinėmis interneto funkcijomis. Komunikate taip pat pateikiami konkretūs pasiūlymai, kaip stiprinti dabartinį daugiasubjektį modelį. Galiausiai jame apžvelgiami kai kurie svarbūs su interneto valdymu susiję klausimai, kuriuos būtinais reikės spręsti ateityje, t. y. glaudi techninių normų ir interneto politikos tarpusavio sąveika, pagrindiniai uždaviniai siekiant atkurti pasitikėjimą ir jurisdikcijų bei įstatymų koliziją.
5. Komisijos manymu, reforma turėtų būti grindžiama šiais pagrindiniais principais: didesniu skaidrumu, atskaitomybe ir suinteresuotųjų subjektų įtrauktimi pagrįstu interneto valdymo būdu.
6. Inicijuodama reformą Komisija didelę svarbą teikia pagrindinėms laisvėms ir žmogaus teisėms, kurios yra „neginčijamos“ ir kurių „apsaugą internete privalu užtikrinti“ ⁽³⁾.

I.3. Nuomonės tikslas

7. Paskelbus apie komunikatą, toliau vyko diskusijos interneto valdymo tobulinimo klausimais, visų pirma tai buvo daroma 2014 m. kovo mėn. Singapūre įvykusiame ICANN susitikime ir 2014 m. balandžio mėn. Brazilijoje įvykusiame pasauliniame daugiasubjekčiame susitikime dėl būsimos interneto valdymo (angl. *NetMundial*). Diskusijos bus tęsiamos 2014 m. birželio mėn. Londone įvyksiančiame ICANN susitikime.

⁽¹⁾ COM(2014) 72 final.

⁽²⁾ Žr. komunikatą, p. 2.

⁽³⁾ 2014 m. vasario 12 d. Komisijos pirmininkės pavaduotojos Neelie Kroes pranešimas spaudai IP/14/142.

8. Šia nuomone norime prisijungti prie diskusijų, nes tikėtina, kad bet kokia interneto valdymo reforma gali turėti didelį poveikį piliečiams ir jų pagrindinėms teisėms, visų pirma teisėms į privatumą ir duomenų apsaugą. Šioje nuomonėje aptariamas pasaulinio pobūdžio klausimas ir atsižvelgiama į visame pasaulyje vykstančius pokyčius, tačiau joje daugiausia dėmesio skiriama veiksams, kurių Europos Sąjunga ir jos institucijos gali imtis siekdamos daryti įtaką ne tik diskusijoms, bet ir pačioms interneto valdymo struktūroms ir procesams.
9. Šią nuomonę sudaro trys skirsniai. II skirsnis yra pagrįstas tvirtu, viena vertus, interneto ir, kita vertus, privatumo ir duomenų apsaugos ryšiu. III skirsnyje nagrinėjama, kaip pasinaudojant dabartine ES teisės sistema galima padėti formuoti internetą; šiuo atveju daugiausia dėmesio skiriama priemonėms ir taisyklėms, padedančioms užtikrinti tinkamą fizinių asmenų teisių į privatumą ir duomenų apsaugą įgyvendinimą. IV skirsnyje apžvelgiami tolesni pageidautini ir būtini veiksmai, kurių būtina imtis siekiant užtikrinti patenkinamą interneto valdymo formavimą, ir siekiama pateikti priemones, padėsiančias laiku spręsti kasdien kylančius su interneto naudojimu susijusius klausimus.

V. IŠVADA

67. Teigiamai vertiname komunikate aprašytas Komisijos pastangas nustatyti pagrindines politikos sritis, kaip dalyvavimo demokratinėse diskusijose priemonę, kurias reikia reformuoti po to, kai interneto naudotojų pasitikėjimą pakirto stebėjimo skandalai.
68. Komisija pripažino poreikį sukurti bendrą ir tikrą pasaulinį interneto valdymo modelį ir todėl išipareigojo pradėti įvairias iniciatyvas, kurių tikslas – užtikrinti, kad reformos procese dalyvautų kuo daugiau suinteresuotųjų subjektų ir kad jis būtų kuo skaidresnis.
69. Atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymus ir pastangas, šioje nuomonėje suformulavome įvairius pasiūlymus, skirtus veiksmingai spręsti ypač svarbius klausimus, susijusius su tvirtu privatumo ir duomenų apsaugos ir interneto ryšiu.
70. Savo pastabose daugiausia dėmesio skiriame visų pirma šiems aspektams:
 - su internetu susijusiose politinėse diskusijose reikėtų atsižvelgti į pagrindinių teisių į privatumą ir duomenų apsaugą pobūdį. Tokios teisės sudaro naudotojų sąveikos internete pagrindą ir jų apsauga turėtų būti užtikrinama tiek internete, tiek atsijungus nuo interneto,
 - diskusijų interneto valdymo klausimais prioritetu turėtų būti privatumas ir duomenų apsauga,
 - nagrinėdami daugiasubjektį požiūrį į interneto valdymą, remiame priemones, kuriomis siekiama užtikrinti visapusišką atstovavimą suinteresuotiesiems subjektams, įskaitant duomenų apsaugos institucijų vaidmenį, kurį jos atlieka padėdamos nuosekliau įgyvendinti duomenų apsaugos taisykles visame pasaulyje, pripažinimą,
 - teigiamai vertiname tai, kad Komisija išipareigojo remti greitą pagrindinių teisės aktų, visų pirma pasiūlyto Bendrojo duomenų apsaugos reglamento, priėmimą. Duomenų subjektų teisių stiprinimas ir teisė reikalauti ištrinti duomenis turėtų tapti neatskiriama interneto valdymo reformos dalimi,
 - Komisija turėtų remti visapusišką požiūrį į interneto valdymą ir užtikrinti saugų asmens duomenų tvarkymą. Raginame Komisiją imtis veiksmų siekiant palengvinti saugumo politikos koordinavimą pasauliniu mastu, nes bet koks tokios politikos nesuderinamumas pakenktų saugumui ir duomenų apsaugai,
 - teigiamai vertiname Komisijos nuorodą į glaudų technologinio dizaino ir duomenų apsaugos ryšį. Raginame Komisiją toliau dirbti stengiantis įtraukti optimalios duomenų apsaugos standartus į technologijas kuo ankstesnėje jų projektavimo stadijoje (*pritaikytoji duomenų apsauga ir numatytoji duomenų apsauga*),

- atsižvelgdami į tinklo neutralumą, primygtinai rekomenduojame, kad, nepažeidžiant šiuo metu vykstančių diskusijų tinklo neutralumo klausimais, bet koks galutinis sprendimas būtų priimamas visuotinai sutarus dėl taikytinų principų ir dėl poreikio numatyti tinkamas naudotojų ir jų teisių apsaugos priemonės,
- remiame Komisijos pastangas ieškant greito įstatymų kolizijų, kurios dažnai kyla dėl interneto ir pažeidžia naudotojų teises į privatumą ir duomenų apsaugą, sprendimo būdo. Taip pat siūlome, kad, kilus jurisdikcijų kolizijoms, naudotojams būtų teikiama papildoma tikslesnė informacija dėl duomenų apsaugos įstatymų ir naudotojų asmens duomenų tvarkymui taikomų apsaugos priemonių,
- raginame Komisiją ir kitus viešuosius ir privačiuosius suinteresuotuosius subjektus dėti daugiau pastangų siekiant stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą duomenų apsaugos srityje ir užtikrinti didesnę suinteresuotųjų subjektų konvergenciją bendrų techninių ir duomenų apsaugos standartų srityje,
- tikimės, kad Komisija imsis vadovaujančio vaidmens ir skatins diskusijas dėl naujo interneto valdymo modelio. Visų pirma raginame Komisiją remti ES duomenų apsaugos standartus, taip pat raginame trečiąsias šalis pradėti taikyti susijusius tarptautinius duomenų apsaugos standartus. Be to, pritariame tam, kad būtų priimta tarptautinė priemonė, kurioje būtų nustatytas reikalavimas, kad žvalgybos ir teisėsaugos institucijos laikytųsi duomenų apsaugos standartų.

Priimta Briuselyje 2014 m. birželio 23 d.

Giovanni BUTTARELLI

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno pavaduotojas
